

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

แนวทางการปฏิบัติรองรับสถานการณ์ไฟไหม้บ่อขยะส่งผลกระทบต่อสุขภาพ

เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2565 เกิดสถานการณ์ไฟไหม้บ่อขยะในซอยจรวิทย์ ถนนแพรกษา ตำบลบางปู จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งโดยรอบประกอบด้วย โรงเรียนปทุมคงคา หมู่บ้านจัดสรรพฤษาวิลเลจ เทพารักษ์-ถนนวงแหวน หมู่บ้านเด่นชัย คลองกันยา หน่วยงานราชการได้แก่ เทศบาลเมืองแพรกษาใหม่ ศูนย์ราชการตำบลแพรกษา และร้านอาหาร ร้านค้า โรงไฟฟ้า RDF แพรกษาใหม่ และใกล้แหล่งน้ำ คลองทับนาง ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนที่อาศัยบริเวณใกล้เคียง โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยง เช่น ผู้สูงอายุ เด็กเล็ก หญิงตั้งครรภ์ และผู้ป่วยด้วยโรคเรื้อรัง เป็นต้น

อันตรายจากสารพิษที่มาจากไฟไหม้บ่อขยะ

การเกิดไฟไหม้บ่อขยะก่อให้เกิดควันและสารพิษแบบเฉียบพลัน เช่น ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ก๊าซไฮโดรเจนคลอไรด์ และฝุ่นละอองขนาดเล็ก เป็นต้น ส่งผลกระทบต่อสุขภาพดังนี้

ประเภทสารพิษ	คุณลักษณะสารเคมี	ผลกระทบต่อสุขภาพ
1. ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์	เป็นก๊าซไม่มีสี ไม่มีกลิ่น ฟุ้งกระจายง่าย ในอากาศ มีผลกระทบต่อสุขภาพรุนแรง (NFPA: Health ระดับ 3) ไอระเหยติดไฟได้ง่าย	ผลกระทบต่อสุขภาพเฉียบพลัน 1. สัมผัสทางดวงตา เกิดการระคายเคืองตา ตาแดง ส่งผลต่อการมองเห็น 2. สัมผัสทางการหายใจ ส่งผลกระทบต่อระบบประสาทในร่างกาย ทำให้มีอาการมึนงง ปวดหัว คลื่นไส้ อาเจียน ร่างกายอ่อนแรง เป็นตะคริว ตัวกระตุก นอกจากนี้ส่งผลทำให้หายใจหอบ หายใจถี่ 3. สัมผัสทางผิวหนัง เกิดการคันผิวหนัง ระคายเคือง แสบผิว ผิวหนังไหม้ แดง
2. ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์	เป็นก๊าซพิษ มีฤทธิ์กัดกร่อนมีผลกระทบต่อสุขภาพรุนแรง (NFPA: Health ระดับ 3)	ผลกระทบต่อสุขภาพแบบเฉียบพลัน 1. สัมผัสทางดวงตาเกิดการระคายเคืองตา ตาแดง 2. สัมผัสทางการหายใจ ทำให้เกิดการระคายเคืองต่อระบบทางเดินหายใจ หายใจเร็ว หายใจถี่ ไอ 3. สัมผัสทางผิวหนัง เกิดอาการคัน ผิวหนังเป็นผื่นแดงไหม้
3. ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์	เป็นก๊าซไม่มีสี ไม่ติดไฟ มีค่าความหนาแน่นหนักกว่าอากาศ จึงเป็นแก๊สที่ไม่ฟุ้งกระจายในอากาศมีผลกระทบต่อสุขภาพรุนแรง (NFPA: Health ระดับ 3)	ผลกระทบต่อสุขภาพแบบเฉียบพลัน 1. สัมผัสทางดวงตา เกิดการระคายเคืองตา น้ำตาไหลตลอดเวลา ส่งผลต่อการมองเห็น ดวงตาไวต่อแสงสว่าง 2. สัมผัสทางการหายใจ เกิดการระคายเคืองระบบทางเดินหายใจ หายใจหอบสั้น ไอ จาม น้ำมูกไหล ระคายเคืองจมูก 3. สัมผัสทางผิวหนังมีอาการคัน บวม แดง และผิวไหม้
4. ก๊าซไฮโดรเจนคลอไรด์	เป็นก๊าซพิษ มีความเป็นกรด ไม่มีสี มีกลิ่นฉุน	ผลกระทบต่อสุขภาพแบบเฉียบพลัน 1. สัมผัสทางดวงตา ตาแดง เกิดการระคายเคืองตา ส่งผลต่อการมองเห็น 2. สัมผัสทางการหายใจ ทำให้เกิดการระคายเคืองจมูกและระบบทางเดินหายใจ หายใจหอบ หายใจถี่ 3. สัมผัสทางผิวหนังเกิดอาการคัน ผิวหนังเป็นผื่นแดง ไหม้

ประเภทสารพิษ	คุณลักษณะสารเคมี	ผลกระทบต่อสุขภาพ
5. ฟุนละอองขนาดเล็ก	เป็นอนุภาคขนาดเล็ก สามารถสะสมที่บริเวณทางเดินหายใจส่วนล่าง เมื่อรวมตัวกับไอน้ำ คิววัน และก๊าซต่าง ๆ ทำให้แพร่กระจายเข้าสู่ทางเดินหายใจ กระแสเลือด และอวัยวะอื่น ๆ ในร่างกาย	ผลกระทบต่อสุขภาพแบบเฉียบพลัน เมื่อสูดดมเข้าไปก็จะเพิ่มความเสียหายในโรกระบบทางเดินหายใจ ส่งผลให้กลุ่มเสี่ยง เช่น ผู้สูงอายุ เด็กเล็ก หญิงมีครรภ์ได้รับผลกระทบ และผู้ป่วยด้วยโรคประจำตัว มีอาการรุนแรงขึ้น เช่น โรคหอบ หืด โรคความดันโลหิตสูง ไขมันในเลือดสูง เบาหวาน โรคหัวใจ โรคเส้นเลือดในสมอง

กรมอนามัยมีความห่วงใยสุขภาพประชาชนจึงได้จัดทำแนวทางปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ และประชาชนบริเวณโดยรอบบ่อขยะที่เกิดเพลิงไหม้ ดังนี้

แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

1. สวมใส่ชุดป้องกันอันตรายจากไฟ สารเคมี ที่ปกคลุมดวงตา ใบหน้าพร้อมสวมถุงมือป้องกันผิวหนัง
2. ประเมินการปนเปื้อนของสารพิษในอากาศ เพื่อประเมินระดับความรุนแรงของการรับสัมผัส ก่อนเลือกชุดป้องกันตนเองจากสารเคมีที่เหมาะสม โดยให้ใส่หน้ากากป้องกันไอระเหยสารเคมีร่วมด้วย
3. ประเมินสถานการณ์ความรุนแรงของไฟไหม้และอพยพผู้ที่อาศัยหรือทำงานในบ่อขยะ และประชาชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงออกจากที่พักอาศัยเพื่อลดความเสี่ยงสุขภาพ
4. จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับการปฐมพยาบาลเบื้องต้น รวมทั้งอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลไว้ในบริเวณที่สารเคมีรั่วไหลไม่ถึง และดูแลให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน

แนวทางปฏิบัติสำหรับประชาชน

1. ติดตามข่าวสาร สถานการณ์ การแจ้งเตือนภัยสุขภาพจากเจ้าหน้าที่อย่างต่อเนื่องเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการปฏิบัติตามคำแนะนำของหน่วยงานราชการอย่างเคร่งครัด
2. หลีกเลี่ยงการออกนอกอาคาร และสวมหน้ากากป้องกันสารเคมี หรือหน้ากากป้องกันฝุ่นละอองขนาดเล็ก เพื่อลดความเสี่ยงจากสารพิษ
3. กรณีหน่วยงานภาครัฐแจ้งเตือนให้มีการอพยพจากบ้านเรือน ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำของเจ้าหน้าที่อย่างเคร่งครัด เพื่อลดความเสี่ยงสุขภาพ ป้องกันอุบัติเหตุซ้ำซ้อนจากเพลิงไหม้ที่ลุกลามมายังอาคารที่พักของตนเอง
4. สังเกตอาการตนเอง และคนในครอบครัวโดยเฉพาะกลุ่มอ่อนไหว ได้แก่ ผู้สูงอายุ เด็กเล็ก หญิงตั้งครรภ์ และผู้มีปัญหาโรกระบบทางเดินหายใจ หากมีการผิดปกติจากการสูดดมสารพิษให้แจ้งเจ้าหน้าที่และพบแพทย์โดยด่วน
5. หากพบอาการระบบทางเดินหายใจ รวมถึงอาการไอบ่อย ๆ หายใจลำบาก แน่นหรือเจ็บหน้าอก หัวใจเต้นไม่เป็นปกติ คลื่นไส้ เหนื่อยง่ายหรือเริ่มมีอาการปวดศีรษะ ให้ปรึกษาแพทย์หรือไปที่สถานบริการสาธารณสุขทันที

เอกสารอ้างอิง

1. ข้อมูลคุณสมบัติ มาตรฐาน National Fire Protection Association (NFPA) และผลกระทบต่อสุขภาพจาก ก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ก๊าซไฮโดรเจนคลอไรด์ จากโปรแกรม WISER
2. คู่มือการระงับเหตุอุบัติภัยเบื้องต้นจากวัตถุอันตราย, https://www.pcd.go.th/wp-content/uploads/2020/06/pcdnew-2020-06-10_07-00-45_070017.pdf

.....

จัดทำโดย
กลุ่มพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมรองรับสาธารณสุขและภัยสุขภาพ
สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย
ข้อมูล ณ วันที่ 10 มีนาคม 2565